

L I G J
Nr.9094, datë 3.7.2003

**PËR RATIFIKIMIN E “PROTOKOLLIT OPSIONAL TË KONVENTËS KUNDËR
TORTURËS DHE TRAJTIMIT OSE DËNIMIT TË EGËR, ÇNJERËZOR OSE
POSHTËRUES”**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

Neni 1

Ratifikohet “Protokolli opsional i Konventës kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.3908, datë 30.7.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

Sesioni i pesëdhjetëeshtatë

Komiteti i tretë

Pika e rendit të ditës 109 (a)

Çështjet e të drejtave të njeriut: zbatimi i instrumenteve mbi të drejtat e njeriut

Shqipëria, Andorra, Argjentina, Armenia, Austria, Belgjika, Benin, Bolivia, Bosnja dhe Hercegovina, Brazili, Bullgaria, Burkina Faso, Burundi, Cape Verde, Kili, Komoros, Kongo, Kosta Rika, Kote Divoire, Kroacia, Qipro, Republika Çeke, Danimarka, Republika Domenikane, El Salvador, Finlanda, Franca, Gabia, Gerjania, Gana, Greqia, Grenada, Guatemala, Guinea-Bisau, Honduras, Hungaria, Islanda, Irlanda, Italia, Kiribari, Kirgistani, Latvia, Lesoto, Lihtenshtein, Lituania, Luksenburg, Madagaskar, Malawi, Ishujt Marshall, Meksiko, Monako, Namibia, Holanda, Zelanda e Re, Nikaragua, Norvegjia, Panama, Papua Nju Guinea, Paraguai, Polonia, Portugalia, Rumania, Saint Kits de Nevis, Senegal, Sierra Leone, Sllovakia, Sllovenia, Afrika e Jugut, Spanja, Suriname, Suedia, Svicra, ish-Republika Jugosllave e Maqedonisë, Mbretëria e Bashkuar e Britanisë së Madhe dhe Irlandës së Veriut, Uruguai dhe Jugosllavia: hartojnë rezolutën protokoll opsional për Konventën kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor dhe poshtërues.

Asambleja e Përgjithshme,

duke iu referuar nenit 5 të Deklaratës Universale të të Drejtave të Njeriut¹, nenit 7 të Konventës Ndërkombëtare të të Drejtave Civile dhe Politike², Deklaratës mbi mbrojtjen e të gjithë personave nga nënshtrimi në torturë dhe trajtim ose dënim³ të egër, çnjerëzor ose poshtërues dhe rezolutës së saj 39/46 të 10 dhjetorit 1984, nëpërmjet së cilës ajo miratoi dhe hapi për nënshkrim, ratifikim dhe aderim Konventën kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër çnjerëzor dhe

¹ Rezoluta 217 A (III)

² Shiko rezolutën 2200 A (XXI), aneks

³ Rezoluta 3452 (XXX), aneks

poshtërues dhe të gjitha rezolutat përkatëse pasardhëse;

duke riafirmuar se liria nga tortura është një e drejtë që duhet të mbrohet në të gjitha rrethanat;

duke konsideruar se Konferenca Botërore mbi të Drejtat e Njeriut, mbajtur në Vjenë nga 14 deri në 25 qershor 1993, deklaroi fuqimisht se përpjekjet për heqjen e torturës, para së gjithash, duhet të përqëndrohen në parandalimin dhe bëri thirrje për aprovim të shpejtë të një protokollit opsional të Konventës kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër çnjerëzor ose poshtërues, i cili ka si synim të vendosë një sistem parandalues të vizitave të rregullta në vendet e ndalimit;

duke mirëpritur miratimin e projektprotokollit opsional të Konventës kundër torturës dhe trajtimit të egër, çnjerëzor dhe poshtërues nga Komisioni i të Drejtave të Njeriut në rezolutën e tij 2002/33 i 22 prillit 2002 dhe nga Këshilli Ekonomik dhe Social në rezolutën e tij E/2002/27 të 24 qershor 2002, në të cilën Këshilli i rekomandon Asamblesë së Përgjithshme aprovimin e projektprotokollit opsional:

1. Miraton protokollin opsional të Konventës kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, që është në shtojcën e kësaj rezolute dhe i kërkon Sekretarit të Përgjithshëm ta hapë atë për nënshkrim, ratifikim ose aderim në Qendrën e Kombeve të Bashkuara në Nju York nga 1 janari 2003.

2. U bën thirrje shteteve që kanë nënshkruar, ratifikuar ose aderuar në Konventën kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues të nënshkruajnë, ratifikojnë ose aderojnë në protokollin opsional.

Shtojcë

PROTOKOLL

OPSIONAL I KONVENTËS KUNDËR TORTURËS DHE TRAJTIMIT OSE DËNIMIT TË EGËR, ÇNJERËZOR OSE POSHTËRUES

PREAMBUL

Shtetet Palë të këtij protokollit:

duke rikonfirmuar se tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues ndalohen dhe përbëjnë një shkelje serioze të të drejtave të njeriut;

të bindur se për arritjen e qëllimeve të Konventës kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues (tani e tutje quhet Konventa) dhe për forcimin e mbrojtjes së personave, që u është hequr liria nga tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues, janë të nevojshme masa të mëtejshme;

duke rikujtuar se nenet 2 dhe 16 të Konventës e detyrojnë çdo Shtet Palë të marrë masa të efektshme për të parandaluar aktet e torturës ose trajtimit apo dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues në të gjithë territorin nën juridiksionin e tij;

duke njohur që shtetet kanë përgjegjësinë primare për zbatimin e këtyre neneve, që forcimi i mbrojtjes së njerëzve, që u është hequr liria dhe respektimi i plotë i të drejtave të njeriut për ta është një përgjegjësi e përbashkët dhe organet ndërkombëtare zbatuese plotësojnë dhe forcojnë masat kombëtare;

duke rikujtuar se parandalimi i efektshëm i torturës dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues kërkon edukim dhe një kombinim të masave legjislative, administrative, gjyqësore dhe të tjera;

duke rikujtuar gjithashtu se Konferenca Botërore mbi të Drejtat e Njeriut deklaroi fuqimisht se përpjekjet për heqjen e torturës duhet para së gjithash të përqëndrohen në parandalimin dhe bëri thirrje për miratimin e një protokollit opsional të Konventës, e cili ka si qëllim të vendosë një sistem parandalues vizitash të rregullta në vendet e ndalimit;

të bindur se mbrojtja e personave, që u është hequr liria nga tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues mund të forcohet nëpërmjet masave jogjyqësore të një natyre parandaluese, bazuar mbi vizita të rregullta në vendet e ndalimit,

kanë rënë dakord si më poshtë:

² shiko Regjistrat Zyrtarë të Këshillit Ekonomik dhe Social, 2002, numër suplementar 3.

PJESA I
PARIME TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Qëllimi i këtij protokoll është vendosja e një sistemi vizitash të rregullta të ndërmarra nga organe të pavarura ndërkombëtare dhe kombëtare në vendet ku njerëzve u është hequr liria, me qëllim që të parandalohet tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor dhe poshtërues.

Neni 2

1. Krijohet një Nënkomitet për Parandalimin e torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues i Komitetit kundër Torturës (tani e tutje quhet Nënkomitet për Parandalimin) që ushtron funksionet e parashikuara në këtë protokoll.

2. Nënkomiteti për Parandalimin e kryen punën e tij brenda kuadrit të Kartës së Kombeve të Bashkuara dhe udhëhiqet nga qëllimet dhe principet e saj, si dhe normat e Kombeve të Bashkuara në lidhje me trajtimin e njerëzve që u është hequr liria.

3. Po ashtu, Nënkomiteti për Parandalimin udhëhiqet nga principet e besueshmërisë, paanësisë, mosdallimit, universalitetit dhe objektivitetit.

4. Nënkomiteti për Parandalimin dhe Shtetet Palë bashkëpunojnë për zbatimin e këtij protokoll.

Neni 3

Çdo Shtet Palë krijon, projektton ose mban në nivel kombëtar një ose disa organe vizitore për parandalimin e torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues (tani e tutje quhet mekanizmi parandalues kombëtar).

Neni 4

1. Çdo Shtet Palë lejon vizita, në pajtim me këtë protokoll nga mekanizmat e përmendur në nenet 2 dhe 3 në çdo vend nën juridiksionin dhe kontrollin e tij ku njerëzve u është hequr ose mund t'u hiqet liria, me anë të një vendimi të dhënë nga një organ publik ose me kërkesën, pëlqimin ose lejimin e tij (tani e tutje quhen vendet e ndalimit). Këto vizita ndërmerren me qëllimin e forcimit, nëse është e nevojshme, të mbrojtjes së këtyre personave nga tortura ose nga trajtimi apo dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues.

2. Për qëllimet e kësaj Konvente, heqje lirie është çdo lloj ndalimi ose burgosjeje, ose vendosja e personit në një kompleks të veçuar publik ose privat, nga i cili ai person nuk lejohet të largohet vetë me vendim të një organi gjyqësor, administrativ ose i një natyre tjetër.

PJESA II
NËNKOMITETI I PARANDALIMIT

Neni 5

1. Nënkomiteti i Parandalimit përbëhet nga 10 anëtarë. Pas ratifikimit ose aderimit të pesëdhjetë të këtij protokoll, numri i anëtarëve të Nënkomitetit të Parandalimit rritet në 25.

2. Anëtarët e Nënkomitetit zgjidhen nga personat me karakter të lartë moral, që kanë treguar eksperiencë profesionale në administrimin e drejtësisë, sidomos në të drejtën penale, burgje ose administratën policore apo në fusha të ndryshme që kanë të bëjnë me trajtimin e personave që u është hequr liria.

3. Në përbërjen e Nënkomitetit i kushtohet vëmendje shpërndarjes gjeografike të drejtë dhe përfaqësimit të formave të ndryshme të civilizimit dhe sistemeve ligjore të Shteteve Palë.

4. Për përbërjen i kushtohet rëndësi edhe përfaqësimit të balancuar të gjinisë mbi bazën e

principit të barazisë dhe mosdiskriminimit.

5. Dy anëtarë të Nënkomitetit nuk mund të jenë qytetarë të të njëjtit shtet.

6. Anëtarët e Nënkomitetit, që shërbejnë në zotësinë e tyre individuale, janë të pavarur dhe të paanshëm dhe janë të gatshëm t'i shërbejnë Nënkomitetit me efektivitet.

Neni 6

1. Çdo Shtet Palë mund të emërojë, në pajtim me paragrafin 2 të mëposhtëm, deri në dy kandidatë që kanë cilësitë dhe plotësojnë kriteret e përcaktuara në nenin 5, dhe kur bëjnë këtë, japin informacion të detajuar në lidhje me kualifikimet e personit të emëruar.

2. a) Personat e emëruar kanë shtetësinë e një Shteti Palë në këtë protokoll.

b) Të paktën njëri prej dy kandidatëve ka shtetësinë e Shtetit Palë që bën emërimin.

c) Nuk emërohen më shumë se dy shtetas të një Shteti Palë.

d) Para se një Shtet Palë të emërojë një shtetas të një Shteti tjetër Palë, ai kërkon dhe merr pëlqimin e atij Shteti Palë.

3. Të paktën pesë muaj para datës së takimit të Shteteve Palë në të cilin bëhen zgjedhjet, Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara u dërgon një letër Shteteve Palë duke i ftuar ato të paraqesin emërimet e tyre brenda tre muajve. Sekretari i Përgjithshëm paraqet një listë, me renditje alfabetike të të gjithë personave të emëruar, duke vënë në dukje Shtetet Palë që kanë bërë emërimin e tyre.

Neni 7

1. Anëtarët e Nënkomitetit të Parandalimit zgjidhen në mënyrën e mëposhtme:

a) rëndësi e veçantë i kushtohet përmbushjes së kërkesave dhe kriterëve të nenit 5 të këtij protokoll;

b) zgjedhja e parë bëhet jo më vonë se gjashtë muaj pas hyrjes në fuqi të këtij protokoll;

c) Shtetet Palë i zgjedhin anëtarët e Nënkomitetit me votë të fshehtë;

d) zgjedhja e anëtarëve të Nënkomitetit bëhet në mbledhjet në çdo dy vjet të Shteteve Palë të thirrura nga Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara. Në këto mbledhje, tek të cilat kuorumi përbëhet nga dy të tretat e Shteteve Palë, personat e zgjedhur në Nënkomitet janë ata që marrin numrin më të madh të votave dhe shumicën absolute të votave dhe të përfaqësuesve të Shteteve Palë të pranishme dhe votuese.

2. Kur gjatë procesit zgjedhor, dy shtetas të një Shteti Palë janë bërë të përshtatshëm për të shërbyer si anëtarë të Nënkomitetit të Parandalimit, kandidati që merr numrin më të madh të votave shërben si anëtar i Nënkomitetit. Kur shtetasit kanë marrë numër të njëjtë votash, zbatohet procedura e mëposhtme:

a) kur është emëruar vetëm njëri nga Shteti Palë, shtetas i të cilit ai ose ajo është, ky shtetas shërben si anëtar i Nënkomitetit të Parandalimit;

b) kur janë emëruar të dy nga Shteti Palë, shtetas të të cilit ata janë, mbahet një votim i veçantë i fshehtë për të përcaktuar se cili shtetas bëhet anëtar;

c) kur nuk është emëruar asnjë kandidat nga Shteti Palë, shtetas i të cilit ai ose ajo është, mbahet një votim i veçantë i fshehtë për të përcaktuar se cili kandidat bëhet anëtar.

Neni 8

Kur një anëtar i Nënkomitetit të Parandalimit vdes, jep dorëheqjen ose për një arsye tjetër nuk mund t'i ushtrojë më detyrat e tij ose të saj, Shteti Palë që ka emëruar këtë anëtar emëron një person tjetër të përshtatshëm, që ka kualifikimet dhe plotëson kërkesat e parashikuara në nenin 5, duke marrë parasysh nevojën për ekuilibrin e duhur ndërmjet fushave të ndryshme të kompetencës, për të shërbyer deri në mbledhjen tjetër të Shteteve Palë, duke iu nënshtuar aprovimit të shumicës së Shteteve Palë. Aprovimi konsiderohet si i dhënë, përveç kur gjysma ose pjesa më e madhe e Shteteve Palë përgjigjen negativisht brenda gjashtë muajve pas njoftimit të marrë nga Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara në lidhje me emërimin e propozuar.

Neni 9

Anëtarët e Nënkomisionit të Parandalimit zgjidhen për një periudhë katërvjeçare. Ata janë të përshtatshëm për t'u rizgjedhur një herë kur riemërohen. Afati i gjysmës së anëtarëve të zgjedhur në zgjedhjen e parë përfundon me kalimin e dy viteve; menjëherë pas zgjedhjes së parë emrat e këtyre anëtarëve zgjidhen me short nga kryetari i mbledhjes së përmendur në nenin 7 paragrafi 1(d).

Neni 10

1. Nënkomiteti i Parandalimit i zgjedh nëpunësit e tij për një afat dyvjeçar. Ata mund të rizgjidhen.

2. Nënkomiteti i Parandalimit cakton rregullat e veta procedurale. Këto rregulla, ndërmjet të tjerash, përcaktojnë:

- a) gjysma plus një e anëtarëve përbën kuorumin;
- b) vendimet e Nënkomitetit të Parandalimit merren me anë të votës së shumicës së anëtarëve të pranishëm;

c) Nënkomiteti i Parandalimit zhvillon mbledhje me dyer të mbyllura.

3. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara thërret mbledhjen e parë të Nënkomitetit të Parandalimit. Pas mbledhjes së parë Nënkomiteti i zhvillon mbledhjet në ato afate që parashikohet në rregullat e veta procedurale. Nënkomiteti i Parandalimit dhe Komiteti kundër Torturës i mbajnë sesionet e tyre në të njëjtën kohë, të paktën një herë në vit.

PJESA III MANDATI I NËNKOMITETIT TË PARANDALIMIT

Neni 11

Nënkomiteti i Parandalimit:

a) viziton vendet e përmendura në nenin 4 dhe u bën rekomandime Shteteve Palë në lidhje me mbrojtjen e personave, që u është hequr liria nga tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues;

b) në lidhje me mekanizmat kombëtarë parandalues:

i) këshillon dhe ndihmon Shtetet Palë, kur është e nevojshme, në punën e tyre;

ii) mban kontakt të drejtpërdrejtë me mekanizmat kombëtarë parandalues dhe, kur është e nevojshme, në mënyrë konfidenciale u ofron atyre trajnim dhe ndihmë teknike, me qëllim që të forcojnë mundësitë e tyre;

iii) i këshillon dhe i ndihmon ata në vlerësimin e nevojave dhe mjeteve të nevojshme për forcimin e mbrojtjes së personave, që u është hequr liria nga tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues;

iv) u bën rekomandime dhe vërejtje Shteteve Palë, me qëllim që të forcojë mundësinë dhe mandatin e mekanizmave kombëtarë parandalues për parandalimin e torturës dhe trajtimin ose dënimin e egër, çnjerëzor ose poshtërues;

c) bashkëpunon për parandalimin e torturës në përgjithësi, me organet dhe mekanizmat përkatës të Kombeve të Bashkuara, si dhe me institucionet dhe organizatat ndërkombëtare, regjionale dhe kombëtare, që punojnë për forcimin e mbrojtjes së personave nga tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor dhe poshtërues.

Neni 12

Me qëllim që t'i mundësohet Nënkomitetit të Parandalimit të përmbushë mandatin e tij, siç është parashikuar në nenin 11, Shtetet Palë marrin përsipër:

a) ta pranojnë Nënkomitetin e Parandalimit në territorin e tyre dhe t'i lejojnë hyrjen në vendet e ndalimit të përmendura në nenin 4 të këtij protokolli;

b) t'i japin Nënkomitetit të Parandalimit të gjithë informacionin përkatës që ky mund të kërkojë për të vlerësuar nevojat dhe masat që duhet të merren, me qëllim që të forcohet mbrojtja e

personave që u është hequr liria nga tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues;
c) të inkurajojnë dhe të lehtësojnë kontaktet ndërmjet Nënkomitetit të Parandalimit dhe mekanizmave kombëtarë parandalues;
d) të shqyrtojnë rekomandimet e Nënkomitetit të Parandalimit dhe të hyjnë në bisedime me të në lidhje me masat e mundshme për zbatimin.

Neni 13

1. Nënkomiteti i Parandalimit, në fillim me short, cakton një program me vizita të rregullta në Shtetet Palë, me qëllim që të përmbushë mandatin e tij të parashikuar në nenin 11.
2. Pas konsultimeve, Nënkomiteti i Parandalimit njofton Shtetet Palë në lidhje me programin, me qëllim që ata të mund të marrin pa vonesë masat e nevojshme praktike për vizitat që do të kryhen.
3. Vizitat kryhen nga të paktën dy anëtarë të Nënkomitetit të Parandalimit. Këta anëtarë mund të shoqërohen, kur është e nevojshme, nga ekspertë me eksperiencë dhe njohuri profesionale të provuara në fushat e mbuluara nga ky protokoll, të cilët zgjidhen nga një listë ekspertësh të përgatitur mbi bazën e propozimeve nga Shtetet Palë, Zyra e Komisionerit të Lartë të Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Njeriut dhe Qendra e Kombeve të Bashkuara për Parandalimin e Krimit në nivel ndërkombëtar. Në përgatitjen e listës, Shtetet Palë të interesuara propozojnë jo më shumë se pesë ekspertë kombëtarë. Shteti Palë i interesuar mund të kundërshtojë përfshirjen e një eksperti të caktuar në vizitë dhe në një rast të tillë Nënkomiteti i Parandalimit propozon një ekspert tjetër.
4. Kur Nënkomiteti i Parandalimit e konsideron të nevojshme, ai mund të propozojë një vizitë të shkurtër verifikuese pas vizitës së rregullt.

Neni 14

1. Me qëllim që Nënkomitetit të Parandalimit t'i mundësohet përmbushja e mandatit, Shtetet Palë në këtë protokoll marrin përsipër t'i sigurojnë:
a) mundësi të pakufizuara për të marrë të gjithë informacionin në lidhje me numrin e personave, që u është hequr liria në vendet e ndalimit të përmendura në nenin 4, si dhe numrin e vendeve dhe vendndodhjen e tyre;
b) mundësi të pakufizuara për të marrë të gjithë informacionin në lidhje me trajtimin e këtyre personave, si dhe kushtet e tyre të ndalimit;
c) në pajtim me paragrafin 2 të mëposhtëm, mundësi të pakufizuara për të parë vendet e ndalimit dhe ambientet e tyre të brendshme;
d) mundësinë për të bërë intervista private pa dëshmitarë me personat që u është hequr liria, personalisht ose me përkthyes nëse është e nevojshme, si dhe me çdo person tjetër që Nënkomiteti i Parandalimit mendon se mund të japë informacion të nevojshëm;
e) lirinë për të zgjedhur vendet që ai do të vizitojë dhe personat që do të intervistojë.
2. Kundërshtimi i një vizite në një vend të caktuar ndalimi mund të bëhet vetëm atëherë kur ka arsye urgjente detyruese për mbrojtjen kombëtare, sigurinë publike, katastrofa natyrore ose rrënuje serioze në vendin që do të vizitohet, që përkohësisht e pengojnë kryerjen e një vizite të tillë. Qenia e një deklarate të gjendjes së jashtëzakonshme si të tillë nuk përdoret nga Shteti Palë si arsye për kundërshtimin e vizës.

Neni 15

Asnjë organ ose nëpunës nuk urdhëron, zbaton, lejon ose toleron ndonjë sanksion kundër ndonjë personi ose organizate, për shkak se i ka dërguar Nënkomitetit të Parandalimit ose përfaqësuesve të tij çdo lloj informacioni, të vërtetë ose të falsifikuar dhe asnjë person ose organizatë e tillë nuk paragjykohet në ndonjë mënyrë.

Neni 16

1. Nënkomiteti i Parandalimit ia dërgon rekomandimet dhe vërejtjet Shtetit Palë në mënyrë konfidenciale dhe kur është e nevojshme, edhe mekanizmit kombëtar.

2. Nënkomiteti i Parandalimit e boton raportin e tij së bashku me ndonjë koment të bërë nga Shteti Palë i interesuar, kurdoherë që kjo kërkohej nga ky Shtet Palë. Kur Shteti Palë publikon një pjesë të raportit, Nënkomiteti i Parandalimit mund ta botojë raportin pjesërisht ose tërësisht. Megjithatë, nuk botohet asnjë e dhënë personale pa pëlqimin e dhënë shprehimisht nga personi i interesuar.

3. Nënkomiteti i Parandalimit paraqet një raport vjetor publik mbi aktivitetet e tij tek Komiteti kundër Torturës.

4. Kur Shteti Palë nuk pranon të bashkëpunojë me Nënkomitetin e Parandalimit sipas neneve 12 dhe 14 ose të ndërmarrë hapa për të përmirësuar situatën nën dritën e rekomandimeve të Nënkomitetit, Komiteti kundër Torturës, me kërkesë të Nënkomitetit të Parandalimit, mund të vendosë me shumicën e anëtarëve të tij, pasi Shteti Palë të ketë pasur mundësinë të bëjë të ditura mendimet e tij, të bëjë një deklaratë publike mbi çështjen ose të botojë raportin e Nënkomitetit.

PJESA IV MEKANIZMAT PARANDALUES KOMBËTARË

Neni 17

Çdo Shtet Palë mban, emëron ose krijon, jo më vonë se një vit pas hyrjes në fuqi të këtij protokollit ose të ratifikimit apo të aderimit, një ose disa mekanizma të pavarur, kombëtarë parandalues për parandalimin e torturës në nivel kombëtar. Mekanizmat e krijuar si njësi të decentralizuara mund të emërohen si mekanizma kombëtarë parandalues për qëllimet e këtij protokollit, nëse ato janë në pajtim me dispozitat e tij.

Neni 18

1. Shtetet Palë garantojnë pavarësinë funksionale të mekanizmave parandalues kombëtarë, si dhe pavarësinë e personelit të tyre.

2. Shtetet Palë marrin masat e nevojshme, me qëllim që ekspertët e mekanizmave kombëtarë të kenë cilësitë e kërkuara dhe njohuritë profesionale. Ata përpiqen për një ekuilibër gjinësh dhe përfaqësim të plotë të grupeve minoritare dhe etnike në vend.

3. Shtetet Palë ndërmarrin të vënë në dispozicion burimet e nevojshme për funksionimin e mekanizmave parandalues kombëtarë.

4. Kur themelojnë mekanizmat parandalues kombëtarë, Shtetet Palë u kushtojnë vëmendjen e duhur principeve në lidhje me statusin dhe funksionimin e institucioneve kombëtare për promovimin dhe mbrojtjen e të drejtave të njeriut.

Neni 19

Mekanizmave parandalues kombëtarë u jepen minimalisht kompetencat:

a) të vëzhgojnë rregullisht trajtimin e personave, që u është hequr liria në vendet e ndalimit që përmenden në nenin 4, me qëllim që të forcohet, kur është e nevojshme, mbrojtja e tyre nga tortura, trajtimi ose dënimi i egër çnjerëzor ose poshtërues;

b) t'u bëjë rekomandime organeve përkatëse, me qëllim që të përmirësohet trajtimi dhe kushtet e personave, që u është hequr liria dhe të parandalohet tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër çnjerëzor dhe poshtërues, duke marrë parasysh normat përkatëse të Kombeve të Bashkuara;

c) të bëjë propozime dhe vërejtje në lidhje me legjislacionin ekzistues dhe në hartim e sipër.

Neni 20

Me qëllim që t'u mundësohet mekanizmave parandalues kombëtarë të përmbushin mandatin e tyre, Shtetet Palë në këtë protokoll ndërmarrin t'u garantojnë atyre:

a) mundësinë e çdo informacioni në lidhje me numrin e personave që u është hequr liria në vendet e ndalimit, siç përmendet në nenin 4, si dhe numrin e vendeve dhe vendndodhjen e tyre;

b) mundësinë e të gjithë informacionit në lidhje me trajtimin e këtyre personave, si dhe kushtet

e tyre të ndalimit;

c) mundësinë për tek të gjitha vendet e ndalimit dhe ambientet e tyre të brendshme;

d) mundësinë për të bërë intervista private pa dëshmitarë me personat që u është hequr liria, personalisht ose me një përkthyes kur është e nevojshme, si dhe me çdo person tjetër që mekanizmi parandalues kombëtar beson se mund të japë informacion të nevojshëm;

e) lirinë për të zgjedhur vendet që ata duan të vizitojnë dhe personat që ata duan të intervistojnë;

f) të drejtën për të pasur kontakte me Nënkomitetin e Parandalimit, për t'i dërguar informacion dhe për t'u takuar me të.

Neni 21

1. Asnjë organ ose nëpunës nuk urdhëron, zbaton, lejon ose toleron ndonjë sanksion kundër një personi ose organizate, për shkak se i ka dërguar mekanizmit parandalues kombëtar informacion të vërtetë ose të falsifikuar dhe asnjë person ose organizatë e tillë nuk paragjykohet në asnjë mënyrë.

2. Informacioni konfidencial i mbledhur nga mekanizmi parandalues kombëtar mbetet i tillë. Nuk botohet asnjë e dhënë personale pa u dhënë pëlqimi shprehimisht nga personi i interesuar.

Neni 22

Organet kompetente të Shtetit Palë të interesuar shqyrtojnë rekomandimet e mekanizmit parandalues kombëtar dhe hyjnë me të në bisedime mbi masat e mundshme për zbatimin.

Neni 23

Shtetet Palë në këtë protokoll marrin përsipër të botojnë dhe të shpërndajnë raportet vjetore të mekanizmave parandalues kombëtarë.

PJESA V DEKLARATA

Neni 24

1. Në momentin e ratifikimit, Shtetet Palë mund të bëjnë një deklaratë për të shtyrë plotësimin e detyrimeve të tyre të parashikuara në pjesën III ose në pjesën IV të këtij protokoll.

2. Kjo shtyrje është e efektshme jo më shumë se tre vjet. Pas shpjegimeve përkatëse të bëra nga Shteti Palë dhe pas konsultimeve me Nënkomitetin e Parandalimit, Komiteti kundër Torturës mund ta zgjasë atë periudhë me dy vjet të tjerë.

PJESA VI DISPOZITA FINANCIARE

Neni 25

1. Shpenzimet e shkaktuara nga Nënkomiteti i Parandalimit në zbatimin e këtij protokoll mbulohen nga Kombet e Bashkuara.

2. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara siguron stafin dhe mjetet e nevojshme për kryerjen e efektshme të funksioneve të Nënkomitetit sipas këtij protokoll.

Neni 26

1. Krijohet një fond i veçantë në përputhje me rregulloret përkatëse të Asamblesë së Përgjithshme, që administrohet në pajtim me rregulloret dhe rregullat financiare të Kombeve të Bashkuara, për të ndihmuar në financimin e zbatimit të rekomandimeve të bëra nga Nënkomiteti i Parandalimit pas vizitës në një Shtet Palë, si dhe për programet edukative të mekanizmave parandalues

kombëtarë.

2. Fondi i veçantë mund të financohet me anë të kontributeve vullnetare të bëra nga qeveritë, organizatat ndërqeveritare dhe joqeveritare, si dhe subjekte private ose publike.

PJESA VII DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 27

1. Ky protokoll është i hapur për t'u nënshkruar nga çdo shtet që ka nënshkruar Konventën.
2. Ky protokoll i nënshtrohet ratifikimit nga çdo shtet që ka ratifikuar ose aderuar në Konventë. Instrumentet e ratifikimit depozitohen tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.
3. Ky protokoll është i hapur për të aderuar çdo shtet që ka ratifikuar ose aderuar në Konventë.
4. Aderimi hyn në fuqi nëpërmjet depozitimit të një instrumenti aderimi tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.
5. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara informon të gjitha shtetet që kanë nënshkruar këtë protokoll ose aderuar në të për depozitimin e çdo instrumenti ratifikimi ose aderimi.

Neni 28

1. Ky protokoll hyn në fuqi në ditën e tridhjetë pas datës së depozitimit tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara të instrumentit të njëzetë të ratifikimit ose të aderimit.
2. Për çdo shtet që ratifikon këtë protokoll ose aderon në të, pas depozitimit tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara të instrumentit të njëzetë të ratifikimit ose të aderimit, ky protokoll hyn në fuqi në ditën e tridhjetë pas datës së depozitimit të instrumentit të vet të ratifikimit ose të aderimit.

Neni 29

Dispozitat e këtij protokollit shtrihen në të gjitha pjesët e shteteve federale pa ndonjë kufizim ose përjashtim.

Neni 30

Këtij protokollit nuk mund t'i bëhet asnjë rezervë.

Neni 31

Dispozitat e këtij protokollit nuk cenojnë detyrimet e Shteteve Palë në bazë të konventave regjionale që caktojnë një sistem vizitash në vendet e ndalimit. Nënkomiteti i Parandalimit dhe organet e parandalimit, të caktuara në bazë të konventave regjionale, inkurajohen të konsultohen dhe të bashkëpunojnë, me qëllim që të mënjanohet puna e dyfishtë dhe të promovohen në mënyrë aktive objektivat e këtij protokollit.

Neni 32

Dispozitat e këtij protokollit nuk cenojnë detyrimet e Shteteve Palë në katër Konventat e Gjenevës të 12 gushtit 1949 dhe protokollat shtesë të tyre të 8 qershorit 1977, as edhe mundësinë që ka çdo Shtet Palë të autorizojë Komitetin Ndërkombëtar të Kryqit të Kuq për të vizituar vendet e ndalimit në situatë që nuk mbulohen nga e drejta ndërkombëtare humanitare.

Neni 33

1. Çdo Shtet Palë mund ta denoncojë këtë protokoll në çdo kohë me anë të një njoftimi me

shkrim drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara, i cili pas kësaj njofton të gjitha Shtetet e tjera Palë të këtij protokoll dhe Konventës. Denoncimi hyn në fuqi një vit pas datës së marrjes së njoftimit nga Sekretari i Përgjithshëm.

2. Ky denoncim nuk ka efektin e lirit të Shtetit Palë nga detyrimet e tij sipas këtij protokoll në lidhje me çdo akt ose situatë që mund të ndodhë para datës në të cilën bëhet i efektshëm denoncimi ose në lidhje me veprimet, që Nënkomiteti i Parandalimit ka vendosur ose mund të vendosë të aprovojë në lidhje me këtë Shtet Palë, as edhe nuk paragjykon në ndonjë mënyrë shqyrtimin e vazhdueshëm të çdo çështjeje që ka nisur të shqyrtohet nga Nënkomiteti i Parandalimit para datës në të cilën denoncimi hyn në fuqi.

3. Pas datës në të cilën denoncimi i Shtetit Palë hyn në fuqi, Nënkomiteti i Parandalimit nuk fillon shqyrtimin e ndonjë çështjeje të re në lidhje me atë shtet.

Neni 34

1. Çdo Shtet Palë në këtë protokoll mund të propozojë një ndryshim dhe ta depozitojë atë tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara. Sekretari i Përgjithshëm ua dërgon pastaj ndryshimin e propozuar Shteteve Palë të këtij protokoll me kërkesën ta njoftojnë atë nëse ata janë për organizimin e një konference të Shteteve Palë, me qëllimin e shqyrtimit dhe votimit të propozimit. Kur brenda katër muajve nga data e një njoftimi të tillë, të paktën një e treta e Shteteve Palë janë për një konferencë të tillë, Sekretari i Përgjithshëm thërret konferencën nën kujdesin e Kombeve të Bashkuara. Çdo ndryshim i aprovuar nga një shumicë prej dy të tretave të Shteteve Palë të pranishme dhe votuese në konferencë u paraqitet nga Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuar të gjitha Shteteve Palë për pranim.

2. Një ndryshim i miratuar në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni hyn në fuqi kur të jetë pranuar nga një shumicë prej dy të tretave të Shteteve Palë në këtë protokoll në pajtim me procesin e tyre kushtetues përkatës.

3. Kur ndryshimet hyjnë në fuqi, ato janë të detyrueshme për ato Shtete Palë që i kanë pranuar ato, Shtetet e tjera Palë që janë nën detyrimin e dispozitave të këtij protokoll dhe të ndryshimeve të mëparshme që ato kanë pranuar.

Neni 35

Anëtarëve të Nënkomitetit të Parandalimit dhe të mekanizmave parandalues kombëtarë u sigurohen ato privilegje dhe imunitete që janë të nevojshme për ushtrimin e pavarur të funksioneve të tyre. Anëtarëve të Nënkomitetit të Parandalimit u garantohen privilegjet dhe imunitetet e parashikuara në seksionin 22 të Konventës mbi privilegjet dhe imunitetet e Kombeve të Bashkuara të 13 shkurtit 1946, në pajtim me dispozitat e seksionit 23 të Konventës.

Neni 36

Gjatë vizitës në një Shtet Palë, anëtarët e Nënkomitetit të Parandalimit, pa cenuar dispozitat dhe qëllimet e këtij protokoll, privilegjet dhe imunitetet që ata mund të gëzojnë:

- a) respektojnë ligjet dhe rregulloret e shtetit të vizituar;
- b) nuk kryejnë asnjë veprim ose aktivitet që është në kundërshtim me natyrën e paanshme dhe ndërkombëtare të detyrave të tyre.

Neni 37

1. Ky protokoll, tekstet e të cilit në gjuhën arabe, kineze, angleze, franceze, ruse dhe spanjolle janë njëlloj autentike, depozitohen tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.